

Křivé zrcadlo protestů

DAVID MARTINEK 6. BŘEZEN 2018

Na Slovensku to vypadá, že demokraticky zvolenou vládu shodí Kiska na základě kauzy zavražděného novináře a jeho přítelkyně. V Česku to zase vypadá, že demokraticky zvolenou vládu shodí ulice, odvetou za zvolení Ondráčka do komise GIBS. Souběžně, což je zajímavé.

Základní otázka pro mě je:

A co teda bude potenciálně pak? Když protesty uspějí?

Mluvme o Česku.

Reinstaluje se zde ODS, KDU-ČSL, TOP09?

Máme očekávat radostný návrat "demokratů" zpátky do institucí, navzdory tomu, že volby 2017 fatálně projeli? A kteří se nyní v zastoupení Kalouska, Fialy, Sobotky, Schwarzenberga a dalších radostně promenovali a skandovali spolu s demonstranty?

Hm..

Je to otázka na samotné demonstrující.

Mám to chápat tak, že vítězství demokracie nastane, když se tedy zbavíme Babiše, Zemana a Okamury?

A budeme mít u moci opět ODS, TOP 09, Bělobrádka a Farského?

To mě skutečně baví, tahle představa.

Ve spirále času

Dnes se mluví (skanduje) o tom, že nechceme návrat komunistů k moci. Ok. Při té příležitosti je ale možná vhodné připomenout kontext tehdejší doby. Je to velmi poučné.

V roce 1948, stejně jako dnes, pochodovali studenti a zuřivě protestovali proti Gottwaldovi.

Stejně jako dnes Babiš se tehdy Gottwald hrubě nelíbil zdejší inteligenci. Živnostníkům. Majitelům firem.

Liberálům. Přestože byly strany pod Národní frontou, ve skutečnosti byly dva bloky, demokraté a komunisté.

Které se navzájem nenáviděly až za hrob.

Bylo po válce. Byla nouze. Jídlo bylo na lístky. Byla bída. Ve 47 se přidalo sucho. Komunisté rok předtím vyhráli volby a tlačili na obnovu země. Tehdejší „demokraté“ také, ale zároveň měli heslo „Čím hůř, tím líp.“ Tohle heslo vyjadřovalo tichou dohodu, která měla za cíl Gottwaldovu vládu znemožnit. A ukázat ji jako neschopnou. Nakonec se ale ukázal opak.

Dvouletka, tehdejší plán poválečné obnovy, se podařila.

Další věcí bylo, že lidé si velmi dobře pamatovali předválečný marasmus první republiky.

Žebračky, bídu, hospodářskou krizi. První republika nebyl jen okázalý lesk salónů, Čapkovy eseje, Barrandov, Mandlová, Baarová, Burian, vzepětí kultury a nepopíratelné úspěchy podnikatelských špiček. Lidí jako Baťa, Ringhoffer, Preiss, Waldes, Jelínek nebo Loevenstein. V zemi bylo přes milion nezaměstnaných. Hlad, nemoci, stávky, které končily střelbou do lidí. Exekuce, dětská úmrtnost, tyfus, tubera. Obrovské sociální problémy. Nemožnost dosáhnout na lékařské zabezpečení, nebo sociální jistoty. Věčně rozhádané politické partaje. A stejně jako dnes, obrovské korupční skandály. A obrovská sociální nerovnost.

Po válce lidé tenhle předválečný maras už nechtěli.

Dnes označujeme **1948** za komunistický puč. Ale jaksi zapomínáme, že to, co vedlo k převzetí moci komunisty, nebylo jakési pomatení smyslů milionů lidí. Ale přímá reakce na poválečnou situaci. A také, na prvo-republikové poměry. Není to tak, že jednoho dne se Gottwald a Zápotocký probrali z opice a řekli si, hele soudruhu, co takhle udělat puč?

Takhle to nebylo.

Komunisté po válce věděli, že demokrati jim na ruku nepůjdou. Situace charakterizovalo vzájemné napadání a ignorace. A jak se souboj mezi stranami vyostřoval, bylo jasné, že Gottwald, který byl vytrvale pod palbou pravého bloku, prostě buď převezme plnou kontrolu a moc a nebo padne. Ani Gottwald, ani pravý blok nestáli o spolupráci. O to, nějak se dohodnout. Šlo o to, Gottwalda odstavit. To bylo hlavní.

Ale. Soudruzi, kteří prošli terorem ruské fronty, Duklou, předválečným vězněním a ostrakizací se oponenty příliš netrápili. Oni byli jinde. Tvrdí lidé, co zažili válku, věznění, bojové útoky; tihle neměli co ztratit. Považovali demokraty jen za šašky a žvanily. Takže v souboji kdo z koho vyhrál ten tvrdší. Následky jsme nesli po dalších 40 let.

Šlo to samozřejmě udělat jinak? Jako v sousedním Rakousku, které na tom bylo ještě hůř, než Československo? Šlo.

I v Rakousku byla sovětská armáda, i tam byli rudí, nesmírné problémy, násilí, vraždy, černý trh, hlad.

Rusové tam byli tuším do 54 roku. Ale Rakušáci se dokázali dohodnout. U nás ne. U nás šly vzájemné zápasy na ostří nože.

A výsledek byl, jaký byl. U nás jsme se stali součástí východního bloku, protože Gottwald nenašel odezvu a podporu jinde, než u Rusů. Z Rakouska rudí odtáhli, u nás naopak začali organizovat po 48' procesy.

A utužovat poměry.

Čas není lineární. Čas je vzestupná spirála.

Stále tytéž děje, v pravidelných časových rozestupech a zákrutách spirály.

To, co tehdy rozhodlo situaci nebyl Gottwald. Ale "saint anger". Svatý hněv.

Miliony nasraných lidí, kteří mlčeli a pozorovali, jak se situace začíná blížit předválečnému marasmu. Jak

„demokraté“ řeší urputně své boje o koryýtka. A žvaní o demokracii. Zatímco lidé řeší, jak přežít. Souběžně, jak rostl nátlak na Gottwalda a Beneše, doprovázený protesty, neustálým vzájemným házením klacků pod nohy, hádky, která vždycky končily u stárnoucího a čím dál rezignovanějšího Beneše, rostla nespokojenost.

Lidi viděli, že se začalo i stavět. Obnovovat. Budovat. Byla to strategie komunistů, a ne demokratů.

Ti pindali o demokracii a nadávali Gottwaldovi. Ale bída, šílená poválečná situace, násilí, zbraně, opilství, odsun, doprovázený neuvěřitelnými krutostmi, v lesích zběhové a vojáci, vysídlené Sudety, zabydlované lidmi, vykořeněnými válkou, velké dávky, které museli lidé odvést, odpracovat, oddřít.. ta si nutně vyzvedla daň. Lidé nakonec zvolili Gottwalda, protože jim mluvil z duše. Mluvil o doktorech zdarma, o školkách pro děti, o práci, o budování země a dělal to.

To, co následovalo, samozřejmě víme.

Namísto poklidné obnovy Slánský a teror ve vlastních řadách komunistů. Popravy politických odpůrců, Kalandra, Píka, Horáková. Strach. Násilí. Lágry. Tuhý režim a totalita. Sovětský vzor.

Mohlo to být jinak? Samozřejmě že ano.

Ale politická kultura tehdy neznala normální vyjednávání. A kompromis. Jen vypjatý boj. Buď totalita. Nebo prvorepublikový maras a bída.

Usměju se tomu.

Teď je to našťestí tak, že rudá záře nad Kladnem nehrozí. Žádné světlé zítřky z ruských stepí nedorazí, pačto prostě komunismus zkrachoval.

Nicméně, určitá analogie je zde a je zjevná.

O čem by asi bylo fajn vědět, když už jsem jednou demonstrant

Česko je na jednu stranu liberální kapitalistická země. Funguje.

Ale na druhou stranu je zde milion lidí na hranici sociálních problémů. 830 tisíc lidí je v exekuci. 300 tisíc lidí bouchá za minimální mzdu někde v pracovních lágrech coby agenturní zaměstnanci. Cena práce na 1/3 oproti průměru EU, a tedy 1/4 za stejnou práci oproti srovnatelnému Dánsku (Eurostat).

To je fakt, který se vztahuje na všechny. I na samotné demonstranty :-)

Průměrný důchod je 11,807 korun. Minimální mzda je 12.200 Kč a pracuje za ni zhruba 150 tisíc lidí.

Oproti 1498 EUR, (tj. 38.056 Kč) v Německu.

Zadlužení domácností je na 1,5 bilionu korun. Státní dluh, který byl v roce 1989 114 mld. Kč, vystoupal na 1.624 mld. Kč v roce 2017.

Česko se stalo terčem rozsáhlé hospodářské kriminality. Jen pro zajímavost, částka, které je možné považovat za účet za diletantismus nebo rovnou spoluúčast polistopadových politiků na kriminální činnosti, se pohybuje v rovině astronomických 5 bilionů korun.

Ne Babiše, ale "našich" polistopadových demokratů.

A Česko začíná zaostávat. Namísto moderní ekonomiky finálních producentů je zde ekonomika montoven a šance to změnit začíná být menší a menší. Jak čas neúprostně plyne ve prospěch moderních západních ekonomik, a nebo také tvrdě a silně podporovaných a modernizovaných ekonomik, byť v autoritářských poměrech Číny, Indie nebo Ruska, Česko začíná promrhávat čas.

Tohle je účet polistopadových vlád. Nikoliv Babiše. Nebo Okamury. Nebo komunistů.

Uvědomuje si to někdo?

Dál.

Můžeme se tvářit, že špatné sociální postavení je jen problémem samotných lidí. Že kapitalismus, spolu s Tocquevillem, je přirozeně postaven na sociální nerovnosti. Že nabízí politickou rovnost, ale hospodářskou si lidé musí opatřit sami.

Ale to dnes už neplatí. Politické reprezentace ve státech, jako je Dánsko, Německo, Švýcarsko udržuje sociální smír metodou velmi pečlivého vyvažování. Je tam také kapitalismus, ale tamní vlády velmi dobře vědí, že pokud má systém fungovat, nemůžete odsoudit miliony vlastních lidí k přežívání. Nemůžete po nich chtít, aby byli demokraty a podporovali systém, když dělají za 1/3 ceny práce a marní své životy v neustálém kolotoči o přežití, měsíc za měsícem, bez šance na změnu.

Protože co lidé udělají? Změní to. Zvolí klidně nedemokratické strany, autoritáře, jedno koho, pokud nabídnou šanci na změnu..

A co je na tom vtipné? Samozřejmě, změna k lepšímu je skutečně možná. A není to až tak velký zázrak.

Nebudu čtenáře trápit úvahami o tom, že základem je skutečná politická konkurence. Myslím, že nemá smysl donekonečna vysvětlovat, že zdejší polistopadové politické partaje si tady z toho udělaly kartel. Jeho následkem je z Česka montovna. Že všechny ty tunely jdou na vrub politické nekonkurenci. Atd atd atd..

To nemá smysl.

Co má smysl, v tuhle chvíli, zeptat se teda skandujících.

Myslíte, že se něco skutečně změní, když odstavíte od moci první reálnou politickou konkurenci po roce 89?

Nebo skutečně věříte, že lidé jako Pospíšil, Farský, Udženija, Bělobrádek, Fiala, Kalousek, Sobotka a další se přes noc přetransformují na záchránce domácího průmyslu, že začnou řešit strukturální problémy země, pracovní místa, zvyšování platů?

Když jejich dosavadní politika byla jen o výprodeji majetků, utahování opasků obyvatel za souběžné podpory globálních koncernů a nepovedené transformaci?

Nebo, že se tihle lidé pokusí se zlepšit postavení dolních tříd, tak aby tito lidé žili a ne přežívali?

Ocituju kolegu:

"Češi jsou oběti křivých zrcadel. Křivá zrcadla vytvářejí realitu a lidé se bouří, aniž tuší do kterého zrcadla se dívají a které z nich vlastně poskytuje finální obraz. Napřed musíme zbořit všechna zrcadla a používat jedno, do kterého se můžeme dívat bez obav, že jej někdo ohýbá. Češi toto ještě nechápu."

Saint Anger

Nás tyhle křivá zrcadla mohou dovést k mnohem větším problémům. Tahle nerovnost, neschopnost mít tady normální politický provoz se střídáním vlád, neschopnost nastavit si zde normální politickou konkurenci, bude narůstat. A ne se zmenšovat.

Budeme dál marnit čas. Hádat se. Navzájem proti sobě demonstrovat.

A zároveň bude postupně narůstat hněv.

Hněv ze strany těch, kteří zatím do dění nepromluvili. Těch, kteří volili Zemana. Těch, kteří volili Babiše.

A Okamuru. Pochopte. Tito lidé potřebují změnit podmínky pro svůj život. Jsou týmiž demokraty, mají tuhle zemi rádi možná více, než leckterý modernista, liberál a kosmopolita.

Jde jim o totéž společenské uznání. O týž lepší život.

Jen prostě nevěří, že lidé jako Kalousek, Fiala, Udženija nebo Bělobrádek jim v tom mohou pomoci. Takže volí Babiše a Zemana. Ale.

Když nemůžete nic změnit, a to i přesto, že “vyhrajete volby”, i přesto, že vámi zvolení lidé dostanou mandát, aby změny mohli provést.. a pak je shodí intriky a nakonec nějaký ten převrat.. a všechno zůstane při starém,.. tak ten hněv pomalu naroste.

Až to bodu, kdy se hněv pomalu přetaví do bouře.

Zatím protestují estéti a demokraté. Proti "komunismu". Tisíce lidí. V pořádku.

Je třeba to brát jako vážně projevovaný názor.

Většina ale mlčí, nebo to jen tak suše nebo vztekle komentuje dění na sociálních sítích.

Ale tyhle mlčící většiny nebudou mlčet věčně. Ty se taky mohou celkem rychle zvednout a pak ty protesty nebudou o tisícovkách, ale o milionech.

A budou chtít úplně jiné věci, než je odchod nějakého Ondráčka z komise.

_dm @ krive zrcadlo protestu _ 2018

pro radana rovena štěpánková